

Communiceren met mensen met een verstandelijke beperking

- Vergroot de interactie met uw cliënt -
December 2019, Hotel Theater Figi, Zeist

9:00

Ontvangst met koffie, thee en uitreiking congresmap

9:30

Opening door dagvoorzitter, **Hans van Balkom**, *bijzonder hoogleraar 'Ondersteunde Communicatie voor mensen met meervoudige beperkingen' Radboud Universiteit Nijmegen, oprichter stichting Milo en OC-consulent Koninklijke Kentalis*

9:45

Communicatie en taal

Hans van Balkom, *bijzonder hoogleraar 'Ondersteunde Communicatie voor mensen met meervoudige beperkingen' Radboud Universiteit Nijmegen, oprichter stichting Milo en OC-consulent Koninklijke Kentalis*

- Wat is de relatie tussen het brein en de ontwikkeling van communicatieve vaardigheden?
- Hoe werkt communicatie in de hersenen van mensen met een verstandelijke beperking?
- Hoe brengt u de communicatie in beeld aan de hand van het Communicatie Competentie Profiel?

10:45

Koffie- en theepauze

11:00

Verdiepingssessie ronde 1

U kunt een keuze maken uit één van de onderstaande verdiepingssessies:

A1.

Communicatief meervoudige beperkingen en doofblindheid

Saskia Damen, *senior onderzoeker Communicatief Meervoudige Beperkingen/Doofblind Kentalis*
Margje van der Schuit, *senior onderzoeker Communicatief Meervoudige Beperkingen/Doofblind Kentalis*

Ieder mens wordt geboren met het vermogen tot communiceren. Bij mensen met een verstandelijke beperking kunnen echter problemen ontstaan in het communicatieproces. Dit is vaak het geval bij personen waar naast een verstandelijke beperking sprake is van een taalontwikkelingsstoornis (TOS) of zintuigelijke beperkingen, zoals blindheid, doofheid, of doofblindheid. In deze workshop gaan we in op specifieke problemen in het communicatieproces. We demonstreren instrumenten die bedoeld zijn om beter zicht te krijgen op de communicatieve mogelijkheden van uw cliënt, en bespreken interventies die communicatiepartners ondersteunen bij het afstemmen van de eigen communicatie op die van de cliënt. Aan de hand van video-analyse gaat u ook zelf aan de slag met casuïstiek.

A2.

Communicatie en Niet Aangeboren Hersenletsel (NAH)

Ellen Witteveen, *docent onderzoeker bij het Kenniscentrum Sociale Innovatie, Hogeschool Utrecht*
Martine van Dam, *consulent bij Professionals in NAH*

Communiceren met iemand die leeft met de gevolgen van hersenletsel vraagt speciale vaardigheden. Op alle levensdomeinen kunnen beperkingen ontstaan zijn maar de vraag is hoe en op welke manier de persoon ermee om gaat? Tijdens deze verdiepingssessie gaan we in op de vaardigheden van de professional om op een passende manier contact te maken. Daarnaast gaan we in op het communiceren wanneer er sprake is van afasie, problemen met het geheugen en de coördinatie. En bespreken we de samenwerking met de directe naasten, de mantelzorgers. Zij kennen de persoon met het hersenletsel het beste dus hoe kunt u de handen ineen slaan?

A3.

Beter communiceren met mensen met een licht verstandelijke beperking

Janneke Altenburg, *orthopedagoog Philadelphia en auteur 'Beter communiceren met mensen met een licht verstandelijke beperking'*

Wilma Scheres, *gz-psychooloog, programmamanager en mede auteur 'Beter communiceren met mensen met een licht verstandelijke beperking'*

Ieder mens wil graag begrepen worden, erkenning krijgen en zich gewaardeerd voelen. Dit geldt ook voor kinderen en volwassenen met een licht verstandelijke beperking en complexe problematiek. Mensen met een licht verstandelijke beperking worden steeds vaker geïdentificeerd met hun probleemgedrag waardoor emoties steeds meer op de voorgrond komen te staan en de communicatie steeds moeizamer gaat verlopen. Van wederzijds begrip is vervolgens geen sprake meer. Weet u hoe u uw cliënt moet benaderen? Hoe u oog kunt hebben voor de emoties? Wat u moet doen om aan te sluiten op het juiste communicatieniveau? En wat uw rol is in het onderhouden van de relatie? Tijdens deze verdiepingssessie krijgt u praktische handvatten en nieuwe inzichten om de communicatie tussen u en uw cliënt te verbeteren.

13:00

Verzorgde lunch

14:00

Verdiepingssessie ronde 2

U kunt een keuze maken uit één van de onderstaande verdiepingssessies:

B1.

Communiceren met niet sprekers – COCP vg geeft handvatten!

Marjan Veen, *gz-psycholoog en orthopedagoog Heliomare*

Elise Brinkman, *logopedist en OC-specialist Heliomare*

Het programma Communicatieve Ontwikkeling van niet sprekende personen en hun Communicatiepartners* (COCP vg) is ontwikkeld om de communicatieve interactie te optimaliseren. Binnen het COCP vg programma leren communicatiepartners hoe zij de communicatie met de cliënt soepeler, gelijkwaardiger en plezieriger kunnen laten verlopen. Tijdens deze interactieve workshop analyseren we het communicatieve gedrag van de cliënt en bespreken we hoe men de interactiestijl zo goed mogelijk afstemt op het niet sprekende kind of volwassene.

* Het COCP vg programma is ontwikkeld door de Universiteit van Amsterdam in samenwerking met Heliomare revalidatie en Esdégé-Reigersdaal (Margriet Heim, Marjan Veen & Frank Velthausz, 2010)

B2.

Communiceren door middel van lichaamstaal

Mariëlle Swinkels, *vaktherapeut beeldend en EBL consulent ORO*

Maike van Groen, *vaktherapeut beeldend, PMT en EBL consulent ORO*

Iedereen maakt gebruik van lichaamstaal. Ook uw cliënt die met gesproken taal moeilijk te bereiken is. Vanuit de methodieken Emerging Body Language (EBL) en de Interactie Methodiek Relationele Ontwikkeling (IMRO) zijn er vijf belangrijk pijlers binnen de lichaamstaal waarop u zich zou kunnen focussen. Tijdens deze verdiepingssessie leert u deze pijlers inzetten om het contact met uw cliënt verder te kunnen opbouwen en de sociaal emotionele ontwikkeling, zoals beschreven door Anton Došen, te kunnen stimuleren.

B3.

Hulpmiddelen voor ondersteunde communicatie

Daniëlle Golsteijn, *OC-behandelaar, ergotherapeut Stichting Milo en trainer Milo Academy*

Hanneke van Bakel, *OC-behandelaar Stichting Milo en trainer Milo Academy*

Via communicatie zetten we de omgeving naar onze hand en zijn we in staat informatie om te zetten in kennis en aan elkaar over te dragen. Dat is een complex gebeuren waarin taal, spraak en non-verbaal gedrag nauwgezet op elkaar zijn afgestemd en samenwerken. Niet iedereen kan praten of horen en daarom zijn er verschillende methodes en hulpmiddelen ontwikkeld om de communicatie met mensen met een communicatieve beperking te ondersteunen. Tijdens deze verdiepingssessie wordt er gekeken hoe u de best passende communicatie-ondersteuning kunt realiseren. U leert wat de mogelijkheden zijn en hoe u daarmee het beste kunt aansluiten op de vaardigheden en behoeften van mensen met een communicatief meervoudige beperking.

16:15

Einde programma

